

Se adresseliste

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ole Martin Aanonsen, 37 01 78 51

Informasjon til kommunene - Håndtering av overskuddsnø

Overskuddssnø fra sentrumsområder, veier og parkeringsplasser kan være forurenset og inneholde avfall. Deponering av forurenset snø på land og dumping av forurenset snø i sjø/vassdrag vil være søknadspliktig etter forurensningsloven § 11, hvor Fylkesmannen er myndighet.

Ved deponering og dumping av forurenset overskuddssnø må den ansvarlige gjennomføre nødvendige risikovurderinger for å undersøke om deponeringen/dumpingen vil føre til nevneverdig skade eller ulempe for miljøet. Dersom vurderingen tilsier at håndteringen av overskuddssnø kan medføre nevneverdig skade eller ulempe, må søknad om deponering og/eller dumping av forurenset snø sendes til Fylkesmannen for behandling etter forurensningsloven § 11.

Større snødeponier på land krever også tillatelse etter plan- og bygningsloven (pbl). Dette gjelder både faste og midlertidige snødeponier. Dersom deponiet skal etableres på dyrka mark, må det søkes om dispensasjon i forhold til jordlova.

Bakgrunn

Fylkesmannen i Agder får årlig spørsmål fra innbyggere, entreprenører og kommuner om lovligheten av deponering og dumping av overskuddssnø fra sentrumsområder i sjø og vassdrag. Det er ulik praksis i kommunene, og særlig i kystkommunene er det vanlig praksis å dumpe snø i sjøen framfor å deponere snø på land.

For å sikre lik praksis i de ulike fylkene, ønsker Miljødirektoratet å utarbeide en veileder for håndtering av overskuddssnø som vil bli lagt ut på www.miljokommune.no. Mens vi venter på veilederen fra Miljødirektoratet og resultater fra pågående undersøkelser knyttet til snøhåndtering i Kristiansand kommune, ønsker Fylkesmannen å informere om hvordan vi i dag vurderer lovverket som kommer til anvendelse ved håndtering av overskuddssnø.

Forurensningsloven

I henhold til forurensningsloven § 6 første ledd nummer 1 forstås forurensning blant annet som:

«Tilførsel av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller i grunnen som er eller kan være til skade eller ulempe for miljøet».

Dette innebærer at snø som ligger i sentrumsnære og trafikkerte områder og som dumpes eller forflyttes til et område for deponering faller inn under definisjonen av forurensning. Det er lagt til grunn at det må være en menneskelig handling som utløser forurensningen. Spørsmålet er så om den forurensede snøen medfører nevneverdig skade eller ulemper på miljøet, jf. forurensningsloven § 8 tredje ledd hvor det heter:

«Forurensninger som ikke medfører nevneverdige skader eller ulemper kan finne sted uten tillatelse etter § 11».

Den som er ansvarlig for snøhåndteringen plikter i henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5, annet ledd nummer 6 og 7 å gjennomføre en kartlegging av risiko ved egen virksomhet og å iverksette rutiner for å forebygge overtredelser av miljølovgivningen, jamfør tidligere lovhenvvisninger. Problemkartlegging, risikovurdering og utarbeidede rutiner skal foreligge skriftlig.

Dette medfører at kommunene og andre som håndterer snø skal ha et bevisst forhold til om sin snøhåndtering kan medføre fare for forurensning der snøen enten deponeres eller dumpes. Den ansvarlige bør i sine vurderinger blant annet ta stilling til hvor lenge snøen har ligget før den ble bortkjørt, trafikkmengde, avfallsproblematikk og annen type forurensning som kan forekomme i snøen, samt nærhet til sårbare resipienter. Den ansvarlige må på tilsvarende måte vurdere hvorvidt snødeponier kan medføre forurensning til omkringliggende vassdrag eller i grunnen, og om dumping av snø i sjø og vassdrag kan medføre forurensning av vannforekomsten. På bakgrunn av de vurderinger og undersøkelser kommunene gjennomfører, bør kommunene utarbeide egne retningslinjer for håndtering av overskuddsnø.

På generelt grunnlag mener Fylkesmannen at snø fra private oppkjørsler og gårdsplasser hvor det ikke er allmenn trafikk eller forekommer avfall i snøen er å anse som ren snø som ikke medfører nevneverdig skade eller ulempe på miljøet. Snø fra disse arealene kan dermed disponeres fritt.

Deponering av snø

Om deponering av snø vil kreve en tillatelse etter forurensningsloven vil være avhengig av om snøen vurderes som forurenset, hvor mye snø som skal deponeres og hvor snøen er planlagt deponert. Ved opprettelse av et snødeponi må det foreligge en stedsspesifikk risikovurdering for å finne ut om snøen som er planlagt deponert på et område kan medføre skade eller ulempe på nærliggende grunn eller vassdrag.

Dersom den stedsspesifikke risikovurderingen viser at snødeponiet kan medføre skade eller ulempe på miljøet, kreves det en tillatelse etter forurensningsloven § 11. Dette fremkommer av forurensningsloven § 7 første ledd:

«Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter §§ 8 eller 9, eller tillatt i medhold av § 11».

Forurensningsmyndighet til å gi tillatelse til snødeponier ble delegert til Fylkesmannen i brev fra Miljødirektoratet av 7. november 2011. En eventuell søknad om opprettelse av deponier for forurenset snø skal derfor sendes til Fylkesmannen.

Deponering av snø som er vurdert til ikke å kunne medføre skade eller ulempe for nærliggende grunn eller vassdrag kan deponeres uten tillatelse etter forurensningsloven.

Dumping i vassdrag og sjø

Utfordringer knyttet til forsøpling i sjøen, spredning av miljøgifter og veisalt til sjø og i sedimenter gjør utfylling av snø i vassdrag og sjø problematisk. Snø fra sentrumsnære og trafikkerte områder vil kunne inneholde ulike miljøgifter, mikroplast og avfall. Dumping av snø i vassdrag og sjø kan også medføre oppvirvling og spredning av eksisterende forurensede sedimenter der dumpingen foregår.

Fylkesmannen i Agder mener det er viktig at kommunene er bevisst på sin forsøplingsmyndighet med tanke på avfall i snø. Vi er av den oppfatning at rene snømasser hvor det ikke forekommer avfall kan dumpes i sjø og vassdrag der hvor det er gjort en skriftlig risikovurdering av resipienten.

Dersom snøen vurderes som forurenset, kan eventuelt tillatelse til dumping av snø i sjø og vassdrag etter forurensningsloven § 11 gis med vilkår om å gjennomføre tiltak for å redusere avfall og forurensninger i snøen før dumping. Forurenset snø som ikke renses må deponeres på godkjent snødeponi.

Plan- og bygningsloven

Større snødeponier er et tiltak som faller inn under plan- og bygningsloven. Disse må derfor også byggesaksbehandles av kommunen. Dette gjelder både faste og midlertidige snødeponier.

Etter Fylkesmannens vurdering vil det være hensiktsmessig at det i kommuner hvor det er behov for deponering av snø legger til rette for en eller flere lokaliteter for snødeponier gjennom detaljplan. Disse bør tilrettelegges med nødvendig rensing av smelte vann. Dette for å sikre en forsvarlig håndtering av overskuddssnø fra veier og parkeringsplasser. Det blir her viktig at kommunen finner områder som er egnet til et slikt formål og som ikke kommer i konflikt med andre brukerinteresser.

Ved opprettelse av faste deponier vil det høyst sannsynlig kreves tillatelse etter pbl. § 20-1 første ledd bokstav k). Midlertidige deponier skal vurderes etter etter pbl. § 20-1 første ledd bokstav j). Om et snødeponi er midlertidig må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Fylkesmannen mener at dersom et snødeponi plasseres samme sted flere år på rad og snøen ligger i deponiet fra omkring desember til utover sommeren, anses ikke tiltaket som midlertidig.

Fylkesmannen vil ved etablering av snødeponier vurdere behovet for tillatelse etter forurensningsloven basert på snøens egenskaper og faren for forurensning av grunn og nærliggende vassdrag. Avrenning fra deponiene bør være gjenstand for et miljøoppfølgingsprogram som viser hvilke tiltak som skal iverksettes for å redusere faren for forurensning.

Jordlova

Ved plassering av snødeponi på dyrka mark kan det også være behov for å søke om dispensasjon fra jordlova § 9. Det anbefales å ta kontakt med landbruksmyndighetene i den aktuelle kommunen.

Med hilsen

Veronica Skjævestad (e.f.)
faggrupeleder forurensning

Ole Martin Aanonsen
seniorrådgiver

Miljøvernnavdelingen

Miljøvernnavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Bykle kommune	Sarvsvegen 14	4754	BYKLE
Iveland kommune	Frikstadveien 20	4724	IVELAND
Risør kommune	Postboks 158	4952	RISØR
Songdalen kommune	Postboks 53	4685	NODELAND
Marnardal kommune	Rådhuset	4534	MARNARDAL
Kvinesdal kommune	Nesgata 11	4480	KVINESDAL
Åmli kommune	Gata 5	4865	ÅMLI
Gjerstad kommune	Gjerstadveien 1335	4980	GJERSTAD
Evje og Hornnes kommune	Kasernevegen 19	4735	EVJE
Grimstad kommune	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
Arendal kommune	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
Tvedestrand kommune	Postboks 38	4901	TVEDESTRAND
Mandal kommune	Postboks 905	4509	MANDAL
Farsund kommune	Postboks 100	4552	FARSUND
Audnedal kommune	Konsmogarden 6	4525	KONSMO
Bygland kommune	Kommunehuset	4745	BYGLAND
Lillesand kommune	Postboks 23	4791	LILLESAND
Flekkefjord kommune	Kirkegaten 50	4400	FLEKKEFJORD
Søgne kommune	Postboks 1051	4682	SØGNE
Åseral kommune	Gardsvegen 68	4540	ÅSERAL
Vegårshei kommune	Molandsveien 11	4985	VEGÅRSHEI
Kristiansand kommune	Postboks 417 Lund	4604	KRISTIANSAND S
Lyngdal kommune	Postboks 353	4577	LYNGDAL
Hægebostad kommune	Birkeland	4595	TINGVATN
Birkenes kommune	Postboks 115	4795	BIRKELAND
Vennesla kommune	Postboks 25	4701	VENNESLA
Sirdal kommune	Tonstad	4440	TONSTAD
Valle kommune	Postboks 4	4747	VALLE
Froland kommune	Frolandsveien 995	4820	FROLAND
Lindesnes kommune	Postboks 183 - Vigeland	4524	LINDESNES

Vår dato:
13.02.2019

Vår ref.:
2018/6743

Deres dato:

Deres ref.:

Se adresseliste

Sakshandsamar, innvalgstelefon

Ole Martin Aanonsen, 37 01 78 51

Informasjon til kommunane - Handtering av overskotssnø

Overskotssnø frå sentrumsområde, vegar og parkeringsplassar kan vere forureina og innehalde avfall. Deponering av forureina snø på land og dumping av forureina snø i sjø/vassdrag vil vere søknadspliktig etter forurensningsloven § 11, hvor Fylkesmannen er myndigheit.

Ved deponering og dumping av forureina overskotssnø, må den ansvarlege utarbeide naudsynte risikovurderingar for å undersøkje om deponeringa/dumpinga vil gi nemneverdig skade eller ulempe for miljøet. Om vurderinga tilseier at handtering av overskotssnø kan gi nemneverdig skade eller ulempe, må søknad om deponering eller dumping av forureina snø sendast til Fylkesmannen for handsaming etter forurensningsloven § 11.

Større snødeponi på land krev óg løyve etter plan- og bygningsloven (pbl). Dette gjeld både faste og midlertidige snødeponi. Om deponiet skal etablerast på dyrka mark, må det søkjast om dispensasjon etter føresegna i jordlova.

Bakgrunn

Fylkesmannen i Agder får årleg spørsmål frå innbyggjarar, entreprenørar og kommunar om det er lov til å deponere og/eller dumpe overskotssnø frå sentrumsområde i sjø og vassdrag. Det er ulik praksis i kommunane, og især i kystkommunane er det vanleg å dumpe snø i sjøen framfor å deponere snø på land.

For å sikre lik praksis i dei ulike fylka, ynskjer Miljødirektoratet å lage eit skriv om handsaming av overskotssnø som skal leggjast ut på www.miljokommune.no. Medan vi venter på skrevet frå Miljødirektoratet og resultata frå pågåande undersøkingar knytta til snøhandtering i Kristiansand kommune, ynskjer Fylkesmannen å informere om korleis vi i dag vurderer lovverket som gjeld for handsaming av overskotssnø.

Forurensningsloven

I medhald av forurensningsloven § 6 første ledd nummer 1 forstår ein forureining mellom anna som:

«Tilførsel av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller i grunnen som er eller kan være til skade eller ulempe for miljøet».

Dette inneber at snø som ligg i sentrumsnære og trafikkerte område og som vert dumpa eller flytta til eit område for deponering, fell inn under definisjonen av forureining. Det er lagt til grunn at det må vere ei menneskeleg handling som utløyser forureininga. Spørsmålet er så om den forureina snøen gir nemneverdig skade eller ulempe på miljøet, jf. forurensningsloven § 8 tredje ledd hvor det heiter:

«Forurensninger som ikke medfører nevneverdige skader eller ulemper kan finne sted uten tillatelse etter § 11».

Den som er ansvarleg for snøhandteringa, pliktar i høve til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5, annet ledd nummer 6 og 7, å gjere ei kartlegging av risiko ved eiga verksemd og å iverksetje rutinar for å førebyggja brot på miljølovgjevinga, jamfør tidlegare lovtilvisingar. Problemkartlegging, risikovurdering og utarbeidde rutinar skal vera skriftlege.

Kommunane og andre som handterer snø, skal ha eit bevisst forhold til om si snøhandtering kan gi fare for forureining der snøen blir deponert eller dumpa. Den ansvarlege bør i sine vurderingar mellom anna ta stilling til kor lenge snøen har lege før han blei bortkøyrd, trafikkmengde, avfallsproblematikk og anna type forureining som kan finnast i snøen, samt nærleik til sårbare resipientar. Den ansvarlige må på tilsvarende måte vurdere om snødeponi kan gi forureining til omkringliggjande vassdrag eller i grunnen, og om dumping av snø i sjø eller vassdrag kan gi forureining av vannførekomsten. På bakgrunn av dei vurderingene og granskingene kommunene gjer, bør kommunane utarbeie eigne retningslinjer for handsaming av overskotsnø.

På generelt grunnlag meiner Fylkesmannen at snø frå private gårdsplassar uten allmenn trafikk eller avfall i snøen kan reknast for rein snø som ikkje gir nemneverdig skade eller ulempe på miljøet. Snø frå desse areala kan difor disponerast fritt.

Deponering av snø

Om deponering av snø vil krevje eit løyve etter forurensningsloven vil avhenge av om snøen blir vurdert som forureina, kor mykje snø som skal deponerast og kor snøen er tenkt deponert. Ved etablering av eit snødeponi, må det føreliggje ei stadsspesifikk risikovurdering for å finne ut om snøen som er tenkt deponert på eit område kan gi skade eller ulemper på nærliggande grunn eller vassdrag.

Om den stadsspesifikke risikovurderinga syner at snødeponiet kan gi skade eller ulempe på miljøet, trengst det eit løyve etter forurensningsloven § 11, jamfør forurensningsloven § 7 første ledd:

«Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter §§ 8 eller 9, eller tillatt i medhold av § 11».

Mynde til å gi løyve til snødeponi blei delegert til Fylkesmannen i brev frå Miljødirektoratet av 7. november 2011. Ein søknad om oppretting av deponi for forureina snø skal derfor sendast til Fylkesmannen.

Deponering av snø som er vurdert til ikkje å kunne gi skade eller ulempe for grunn eller vassdrag, kan bli deponert utan løyve etter forurensningsloven.

Dumping i vassdrag og sjø

Utfordringer knytt til forsøpling i sjøen, spreining av miljøgifter og vegsalt til sjø og i sediment, gjer dumping av snø i vassdrag og sjø problematisk. Snø frå sentrumsnære og trafikkerte område vil kunne innehalde ulike miljøgifter, mikroplast og avfall. Dumping av snø i vassdrag og sjø kan óg gi oppvirvling og spreining av eksisterande forureina sediment der dumpinga pågår.

Fylkesmannen i Agder meiner det er viktig at kommunane er bevisste på si forsøplingsmyndigheit med tanke på avfall i snø. Vi er av den oppfatning at reine snømasser der det ikkje førekjem avfall, kan bli dumpa i sjø og vassdrag der det er gjort ei skriftleg risikovurdering av resipienten.

Dersom snøen blir vurdert som forureina, kan tillating til dumping av snø i sjø og vassdrag etter forurensningsloven § 11 eventuelt bli gitt med vilkår om å gjere tiltak for å redusere avfall og forureining i snøen før dumping. Forureina snø som ikkje blir reinsa, må bli deponert på godkjent snødeponi.

Plan- og bygningsloven

Større snødeponi er eit tiltak som fell inn under plan- og bygningsloven. Desse må derfor også byggesakshandsamast av kommunen. Dette gjeld både faste og mellombelse snødeponi.

Etter Fylkesmannen si vurdering, vil det vere hensiktsmessig at det i kommunar der det er behov for deponering av snø, blir lagt til rette for ein eller fleire lokalitetar for snødeponi gjennom detaljplan. Desse bør bli tilrettelagt med naudsynt reinsing av smeltevatn. Dette for å sikre ei forsvarleg handtering av overskotssnø frå vegar og parkeringsplassar. Det blir her viktig at kommunen finn områdar som er eigna til eit slikt føremål og som ikke kjem i konflikt med andre brukarinteresser. Fylkesmannen vil ved etablering av snødeponi, vurdere behovet for tillating etter forurensningsloven basert på snøens eigenskapar og faren for forureining av grunn og nærliggande vassdrag. Avrenning frå deponia bør vere gjenstand for eit miljøoppfølgingsprogram som viser kva for tiltak som skal bli sett i verk for å redusere faren for forureining.

Om eit snødeponi er mellombels, må vurderast i kvart einskild tilfelle. Fylkesmannen meiner at eit snødeponi som blir lagt på same stad fleire år på rad og snøen ligg i deponiet frå omkring desember til utover sommaren, ikkje kan reiknast som mellombels.

Ved etablering av faste deponi, vil det høgst truleg krevjast løyve etter pbl. § 20-1 første ledd bokstav k). Ved etablering av mellombelse deponi, skal desse handsamast etter pbl. § 20-1 første ledd bokstav j).

Jordlova

Ved plassering av snødeponi på dyrka mark, kan det óg vere behov for å søkje om dispensasjon frå jordlova § 9. Det anbefalast å ta kontakt med landbruksmyndigheitene i kommunen.

Med hilsen

Veronica Skjævestad (e.f.)
faggrupeleder forurensning
Miljøvernavdelingen

Ole Martin Aanonsen
seniorrådgiver
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Grimstad kommune	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
Farsund kommune	Postboks 100	4552	FARSUND
Iveland kommune	Frikstadveien 20	4724	IVELAND
Arendal kommune	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
Froland kommune	Frolandsveien 995	4820	FROLAND
Sirdal kommune	Tonstad	4440	TONSTAD
Gjerstad kommune	Gjerstadveien 1335	4980	GJERSTAD
Tvedestrand kommune	Postboks 38	4901	TVEDESTRAND
Risør kommune	Postboks 158	4952	RISØR
Kristiansand kommune	Postboks 417 Lund	4604	KRISTIANSSAND S
Vennesla kommune	Postboks 25	4701	VENNESLA
Audnedal kommune	Konsmogarden 6	4525	KONSMO
Lindesnes kommune	Postboks 183 - Vigeland	4524	LINDESNES
Åmli kommune	Gata 5	4865	ÅMLI
Bygland kommune	Kommunehuset	4745	BYGLAND
Songdalen kommune	Postboks 53	4685	NODELAND
Lyngdal kommune	Postboks 353	4577	LYNGDAL
Valle kommune	Postboks 4	4747	VALLE
Mandal kommune	Postboks 905	4509	MANDAL
Marnardal kommune	Rådhuset	4534	MARNARDAL
Evje og Hornnes kommune	Kasernevegen 19	4735	EVJE
Åseral kommune	Gardsvegen 68	4540	ÅSERAL
Vegårshei kommune	Molandsveien 11	4985	VEGÅRSHEI
Bykle kommune	Sarvsvegen 14	4754	BYKLE
Flekkefjord kommune	Kirkegaten 50	4400	FLEKKEFJORD
Birkenes kommune	Postboks 115	4795	BIRKELAND
Lillesand kommune	Postboks 23	4791	LILLESAND
Søgne kommune	Postboks 1051	4682	SØGNE
Hægebostad kommune	Birkeland	4595	TINGVATN
Kvinesdal kommune	Nesgata 11	4480	KVINESDAL